

правильності відповіді (ефективним засобом є розв'язування обернених задач). Дуже важливим засобом навчання самоконтролю молодшого школяра із ЗПР є проведення колективних перевірок під контролем педагога, оскільки в першу чергу учня потрібно навчити знаходити помилки в іншого учні (контроль), а з часом учень почне переносити отримані вміння на власну діяльність (самоконтроль). Продуктивним засобом формування самоконтролю є математичні диктанти, які проводяться за певною методикою (доцільно використовувати 4-5 завдань, що дає можливість самостійної оцінки диктантів дітьми); оцінка за роботу дорівнює числу правильно виконаних завдань. Під час формування обчислювальних навичок можна використовувати прикладиланцюжки як вправу для розвитку самоконтролю (відповіді до них вчитель записує на дошці у прямому чи зворотному порядку), що покращують відповідальність учнів під час виконання завдань, привчають працювати без помилок, а під час виявлення – тут же їх виправляти.

Отже, формування самоконтролю – процес неперервний. Він відбувається під керівництвом вчителя на всіх стадіях процесу навчання, і розпочинається цей процес ще у молодших класах.

Література:

1. Прохоренко Л. І. Формування самоконтролю на уроках математики у молодших школярів із ЗПР / Прохоренко Л. І. // Науково-методичний посібник. – 2011. – 38-49 ст.
2. Король Я. А. Формування практичних умінь і навичок на уроках математики. 1-4 класи / Я. А. Король. – Тернопіль : Навчальна книга-Богдан, 2009. – 136 с.

УДК: 373.3.

*Ліба Оксана Миколаївна
Сухарь Анастасія Олександрівна
Мукачівський державний університет
м. Мукачево, Україна*

РОЗВИВАЛЬНИЙ КОМПОНЕНТ ТЕХНОЛОГІЇ ПРОБЛЕМНОГО НАВЧАННЯ МАТЕМАТИКИ В ПОЧАТКОВИХ КЛАСАХ

Головне завдання початкового курсу математики – навчити учнів логічно мислити, аргументувати свої твердження, доводити, тобто розвивати в молодших школярів різні складники математичної предметної компетентності. Учні повинні не просто засвоїти певну кількість математичних знань, а й навчитися на метематичному змісті аналізувати, порівнювати, узагальнювати, знаходити причинно- наслідкові зв'язки. Тому на уроках математики доцільно використовувати такі методи і прийоми, які передбачають самостійну пошукову роботу. Одним із найважливіших засобів, які сприяють вирішенню цього завдання – є технологія проблемного навчання. Ця технологія повинна

забезпечити виконання цього завдання за допомогою реалізації трьох функцій: освітньої, розвивальної і виховної.

Розвивальний компонент технології проблемного навчання визначає розвиток загальних і спеціальних здібностей особистості, її психічних процесів.

Значний внесок у вивчення особливостей розвивального компонента освітніх технологій зробили Н. Менчинська, Г. Костюк, Л. Занков, Д. Ельконін, В. Давидов. Вони зазначили, що розвивальний складник освітньої технології – це насамперед навчання із застосуванням проблемних завдань, оскільки у процесі такого навчання головну роль відіграють проблемно – пошукові методи; проблемний виклад матеріалу, евристичні бесіди, дослідницькі роботи, навчальні дискусії.

Суть технології проблемного навчання математики полягає у створення на уроці проблемних ситуацій, сприйняття, усвідомлені та їх розв'язанні у процесі спільної діяльності вчителя й учнів; у такій організації діяльності учнів, у процесі якої вони самі «відкривають» нові математичні істини. Основний зміст навчання математики за такої організації навчання слід спрямовувати на формування у школярів науково – теоретичного стилю математичних міркувань, здатності застосовувати логічне мислення, знаходити різні способи розв'язання задач, нерівностей, аналізувати послідовність виконання арифметичних дій, обґрунтовувати висновки, відповідаючи на такі запитання: «Як довести?», «Чому саме так, а не інакше?» тощо.

Проблемне навчання розглядається як технологія розвиваючої освіти, спрямована на активне одержання учнями знань, формування прийомів дослідницької пізнавальної діяльності, залучення до наукового пошуку, творчості, виховання соціально значимих рис особистості. Проблемне навчання засноване на конструюванні творчих навчальних завдань, що стимулюють навчальний процес і підвищують загальну активність учнів. Воно формує пізнавальну спрямованість особистості, сприяє виробленню психологічної установки на подолання пізнавальних труднощів. І. Лернер і М. Скаткін, відомі дидакти й ініціатори впровадження технологій проблемного навчання у школах колишнього Радянського Союзу, розглядали проблемне навчання як таке, в ході якого учні систематично включаються у процес пошуку доказового рішення нових для них проблем, завдяки чому вони навчаються самостійно здобувати активною пошуковою діяльністю учнів. Проблемне навчання виражається в системі проблемних ситуацій, задач, завдань, які необхідно вирішити учням.

Розвивальний компонент технології проблемного навчання математики в початкових класах сприяє розвитку дослідницьких і творчих здібностей молодших школярів, їхнього критичного мислення, комунікативних умінь і навичок аналізу й рефлексії. Введення елементів проблемності в навчальний.

Література:

1. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології.- К.: Академвидав, 2004. 352 с.

2. Савченко О. Я. Сучасний урок у початкових класах. - К.: Магістр-5, 2007.-255 с. Двадцять завдань для розвитку мислення (за змістовими лініями програми з математики) /Математика. Логічні задачі та способи їх розв'язування. 1-4 класи //С.120-127

3. Технологія проблемного навчання [текст]/ Початкова школа.-2012 №6.- С. 44-45

УДК 159.955:16:373.3

*Ліба Оксана Миколаївна
Яцишин Галина-Катруся Ярославівна
Мукачівський державний університет
м. Мукачево, Україна*

РОЗВИТОК ЛОГІЧНОГО МИСЛЕННЯ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ

У сучасному суспільстві дедалі більшого значення набуває вміння отримувати та використовувати інформацію. Сучасні трансформаційні процеси, розвиток інформаційних технологій та соціально-комунікативних систем вимагають від освітньої сфери пильного ставлення до проблеми формування творчих здібностей та навичок учнів. Адже відсутність творчого мислення, організація навчального процесу лише на підґрунті безпосереднього, примітивного засвоєння навчального матеріалу, спрямованого на розвиток репродуктивного мислення, гальмує мисленнєву діяльність особистості, негативно впливає на розкриття природніх здібностей, інтелектуального і творчого потенціалу.

Курс «Логіка» входить до варіативної складової типових навчальних планів. Серед його основних завдань – розвиток у юного покоління мисленнєвих операцій, а також уміння висловлювати свою думку чітко і переконливо, абстрагуватися від конкретного змісту і зосередитись на структурі власної думки. Вивчення курсу доцільно розпочинати з –го класу. Уроки логіки мають стати для учня засобом пізнання об'єктивного світу. Вивчення нового матеріалу та розв'язування різних завдань на цих уроках можливе тільки через конструктивну взаємодію між педагогом і дітьми.

Уроки логіки сприяють розвитку логічного мислення. Роль математики в розвитку логічного мислення винятково велика тому, що вона є однією із теоретичних наук шкільної освіти. У ній високий рівень абстракції і у ній найбільш природним способом викладу знань є спосіб переходу від абстрактного до конкретного. Це означає, що перед методикою навчання математики постають нові задачі, пов'язані з розвитком логічного мислення. Перші математичні знання засвоюються дитиною у певній, придатній до її розуміння системі, у якій окремі положення логічно пов'язані та впливають одне з одного.

Особливістю логічних умінь є те, що учень повинен не тільки аналізувати, синтезувати, порівнювати, абстрагувати, узагальнювати, але і мислити, робити висновки, встановлювати причинно-наслідкові зв'язки між

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>